

[Diderichsen.]

ningsfuld politisk faktor, at der i store træk hersker enighed i udenrigspolitikken om en slags midterlinje, der respekterer på den ene side de danske udenrigspolitiske konstante interesser og på den anden side dog viser åbenhed og smidighed over for de nye faktorer, som jo netop i øjeblikkets situation er så afgørende og på afgørende måde præger billedet.

Det er jo en linje, som i mål såvel som i midler er kendetegnet ved ordene frihed og fred, frihed og fred for os selv såvel som for alle andre folkeslag, og det vil sige frigørelse for de folkeslag, som endnu ikke har erhvervet sig denne frihed. Men denne linje må for os være forbundet med de dyrekøbte erfaringer fra fyrrerne, nemlig at frihed og fred kræver at blive forsvaret, hvis de ikke skal gå tabt. Jeg kunne have lyst til at komme med et citat, som man vist har lov til allerede at kalde et bevinget ord, og foranstalte en lille konkurrence blandt tingets medlemmer, idet jeg spørger, hvem der har sagt dette. Det bevingede ord lyder sådan — jeg ved ikke, om jeg skal bede om tilladelse til at citere (*Første næstformand* [From]: Det er frivilligt!). Tak —

„Enhver krig, også den sejrige, er en national ulykke“.

Hvem har sagt det? Det var ret overraskende for mig selv at opdage, at den, der har sagt det, var generalfeltmarskal Helmuth von Moltke den ældre i året 1877 i den tyske rigsdag, da det nye tyske kejserrige stod på højden af sin glans efter rigsgrundlæggelsen i 1870. I vore dage har vi lov at gentage dette ord; vi kan blot føje til, at krig ikke blot er en national ulykke, men selv en sejrrig krig er også en international ulykke.

Det viser jo, hvor afgørende forholdene har ændret sig, og det viser tillige — og det vil jeg gerne understrege — at når man altid kaster sig over de militære som de særlig krigsgale, er det ikke altid berettiget, idet en så fremragende militær personlighed som Moltke den ældre altså i hvert fald ikke hørte til denne slags. Vi ved jo også fra vort eget militær, at en sådan ånd er det fremmede.

Nu er det ikke for mig nødvendigt at gå nærmere ind på de hovedlinjer, som jeg her har skitseret, eller de principper, som vor udenrigspolitik i det hele taget bygger på,

netop på grund af denne enighed og de mange udtalelser, som er faldet under debatten — ikke mindst udenrigsministerens egen redegørelse. Jeg vil derfor have lov til blot at strejfe nogle enkelte ting, som jeg anser for at være særlig aktuelle.

Der er ét punkt, som jeg gerne vil berøre til indledning, et punkt, som ganske vist lige så meget har indenrigspolitisk betydning. Det er spørgsmålet om den udenrigspolitiske orientering, for det er jo et spørgsmål, som også har fået forøget aktualitet i vore dage, netop fordi mange af de problemer, det drejer sig om, foregår i fjerne lande og under forhold, som er os ganske ukendte og uvante. Derfor må det siges, at kravene til den udenrigspolitiske orientering i et demokratisk land som Danmark er steget ganske betydeligt. Ganske vist gøres der utvivlsomt fra mange sider en betydelig indsats for at skabe oplysning om de udenrigspolitiske forhold, og udenrigsministeren er jo nu gået i spidsen med selv at udgive en for brede kredse forståelig fremstilling af grundlinjerne i den danske udenrigspolitik, hvad jeg også gerne vil takke udenrigsministeren for; men det forhindrer ikke, at der stadig væk sker en meningsdannelse på et alt for løst grundlag, og derfor vil jeg gerne henlede alles interesse på dette problem. Der er sikkert ikke en eneste, heller ikke i denne sal, som ikke har følt vanskelighederne ved at skulle tage stilling til en lang række af disse problemer, uden at man rigtig er kommet til bunds i, hvad det egentlig drejer sig om, og derfor vil jeg gerne henstille til alle, at man ikke, heller ikke i den offentlige diskussion, på et for løst grundlag og på et for stemningspræget grundlag hengiver sig til alt for absolutte domme og alt for følelsesbevægede udtalelser, når det drejer sig om en sådan konflikt som f. eks. den i Vietnam, som jeg om et øjeblik skal sige lidt mere om.

Jeg mener altså, vi her står over for en opgave, som vi også skal løse i fællesskab, og hvorved det gælder om at komme alt for ensidig og alt for overfladisk stillingtagen til livs, hvad enten denne stillingtagen nu går i den ene eller den anden retning og tager parti for den ene eller den anden.

Med hensyn til vor egen aktive virksomhed for fred og frihed forekommer det mig,